

Sygn. akt VI U 1844/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2018 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 1 sierpnia 2018 r., znak: (...)

w sprawie: K. K.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

oddala odwołanie.

Na oryginale właściwy podpis.

VI U 1844/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 sierpnia 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. – po rozpatrzeniu wniosku K. K. z dnia 2 lipca 2018r. – odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury.

W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy wskazał, że odmówił przyznania emerytury ponieważ wnioskodawca nie osiągnął wymaganego na dzień 1 stycznia 1999r. 15-letniego zatrudnienia w szczególnych warunkach, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku i uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999r. okresy:

- nieskładkowe w wymiarze 1 miesiąca i 21 dni;
- składkowe w wymiarze 25 lat 1 miesiąca i 18 dni;
- stażu sumarycznego w wymiarze 25 lat 3 miesięcy i 9 dni;
- stażu pracy w szczególnych warunkach/charakterze w wymiarze 8 lat 9 miesięcy i 12 dni.

W odwołaniu od powyższej decyzji K. K. domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu emerytury oraz zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Ubezpieczony twierdził, iż w okresie od 21 czerwca 1976r. do 31 lipca 1991r. wykonywał cały czas pracę w szczególnych warunkach w Państwowym Ośrodku (...) w S..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania, wskazując iż ubezpieczony domaga się zaliczenia do okresu pracy w szczególnych warunkach całego okresu zatrudnienia w Państwowym Ośrodku (...) w S. od 21 czerwca 1976r. do 31 grudnia 1998r., twierdząc że w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował w warunkach szczególnych na różnych stanowiskach, tj. monter podwozi, ślusarz – mechanik, kuźnia, spawacz. W związku z tym organ rentowy podnosił, że świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych z dnia 29 maja 2018r. potwierdza wykonywanie prac w szczególnych warunkach od 21 czerwca 1976r. do 31 lipca 1976r. na stanowisku montera podwozi – prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych oraz od 18 maja 1989r. do 31 lipca 1991r. na stanowisku spawacza. Z kolei świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 12 czerwca 2018r. zaświadcza o wykonywaniu od 26 maja 1992r. do 31 grudnia 1998r. pracy spawacza. Ponadto pozwany argumentował, że praca ślusarza mechanika nie jest pracą w szczególnych warunkach. Organ rentowy wnosił także o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków zawnioskowanych przez ubezpieczonego w odwołaniu oraz dowodu z jego akt osobowych dotyczących zatrudnienia powoda w spornym okresie.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

Ubezpieczony K. K. (urodz. (...)) w dniu 2 lipca 2018r. złożył w ZUS Oddziale w B. wniosek o emeryturę w skróconym wieku emerytalnym i z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W treści wniosku ubezpieczony wskazał, iż wnosi o przekazanie środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym (OFE) na dochody budżetu państwa.

Okolicznością niesporną między stronami było to, iż na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony posiada ogólny staż emerytalny w wymiarze 25 lat 3 miesięcy i 9 dni. Spór dotyczył natomiast tego czy na ten dzień (dzień wejścia w życie obecnie obowiązującej ustawy emerytalnej) posiada on okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze co najmniej 15 lat.

W związku z tym zaznaczyć w tym miejscu należy, iż podstawę prawną dochodzonego przez powoda roszczenia stanowi art.184 ust.1 i ust.2 oraz art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018r., poz.1270 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz.43 ze zm.).

Powołany art.184 ust.1 ustawy emerytalnej stanowi, iż ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27.

Zgodnie z ust.2 art.184 ustawy emerytalnej emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożeniu wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wymagany w art.27 ustawy emerytalnej okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn (art.27 pkt 2). Do unormowania tego nawiązuje § 3 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r., stwierdzając

że za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Z kolei § 4 ust.1 tego rozporządzenia mówi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W kwestii okresu pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach w pierwszej kolejności zaznaczyć należy, iż organ rentowy w postępowaniu administracyjnym zaliczył do tego okresu okresy jego pracowniczego zatrudnienia w Państwowym Ośrodku (...) w S. od 21 czerwca 1976r. do 31 lipca 1976r. oraz od 18 maja 1989r. do 31 lipca 1991r., jak również okres zatrudnienia w Zakładzie (...) Spółce z o.o. z siedzibą w Ś. od 26 maja 1992r. do 31 grudnia 1998r. (pismo procesowe pełn. ZUS k.25 a.s.) – okresy te wyniosły łącznie 8 lat i 11 miesięcy.

W piśmie procesowym z dnia 11 grudnia 2018r. (k.25 a.s.) powód wyjaśnił, iż domaga się w niniejszej sprawie zaliczenia do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu swojego pracowniczego zatrudnienia w Państwowym Ośrodku (...) w S. od 1 sierpnia 1976r. do 17 maja 1989r.

Jednak zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na zakwalifikowanie tego okresu do stażu pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r.

Powód w odwołaniu nie wskazał jaki rodzaj pracy w szczególnych warunkach wykonywał w spornym okresie, natomiast na rozprawie jego pełnomocnik procesowy podał, iż w piśmie procesowym z dnia 11 grudnia 2018r. powód podał okres, w którym wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace spawalnicze, a więc prace w szczególnych warunkach wskazane w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. – wykazie A, dziale XIV („prace różne”), poz.12: „prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym”.

Twierdzenie to nie znalazło jednak właściwego potwierdzenia w zebranych materiałach dowodowych.

Po pierwsze, dowód z dokumentu – książki spawacza – potwierdzał ukończenie przez ubezpieczonego kursu podstawowego spawania elektrodami (...) dopiero w dniu 17 maja 1989r., a kursu podstawowego spawania gazowego w dniu 18 maja 1989r. (książka spawacza nr (...) -B z dnia 29 maja 1989r. – k.34 a.s.).

Z kolei liczne dokumenty zebrane w aktach osobowych powoda, dotyczących okresu jego zatrudnienia w (...) w S. wskazywały jednoznacznie, iż od 1 sierpnia 1976r. ubezpieczony zatrudniony był u tego pracodawcy na stanowiskach: ślusarza w Wydziale (...) S., brakarza na oddziale produkcji, ślusarza rozdzielcy. Pracę na tych stanowiskach ubezpieczony wykonywał do 27 października 1978r., a w okresie od 28 października 1978r. do 8 października 1980r. odbył on zasadniczą służbę wojskową. W dniu 3 listopada 1980r. ubezpieczony powrócił do pracy w (...) w S. i został zatrudniony na podstawie umowy o pracę z dnia 3 listopada 1980r. na stanowisku brakarza – rozdzielcy (umowa o pracę w aktach osobowych).

Do jego obowiązków na tym stanowisku (rozdzielcy w Wydziale (...)) należało:

- pobieranie materiałów i części w magazynie – z dowodami Rw i dostarczanie ich za pokwitowaniem na stanowiska produkcyjne zgodnie z dyspozycją mistrza (bezpośredniego przełożonego);
- wykonywanie różnych prac przygotowawczych (cięcie na pile) zgodnie z poleceniem przełożonego;
- wywóz części z demontażu wstępnego do myjni, przewóz przygotowanych części do regeneracji na stanowiska spawalnicze i po ich naprawie dostarczanie na stanowiska montażowe;

- terminowe zaopatrywanie wszystkich przydzielonych do obsługi stanowisk produkcyjnych, tak aby uniknąć jakichkolwiek przestoju;
- wywóz części zwrotnych i złomu oraz ich przekazywanie do magazynu na podstawie stosownych dokumentów;
- w razie potrzeby wykonywanie zastępstw na innych stanowiskach rozdzielców;
- wykonywanie innych czynności zleconych przez mistrza lub kierownika wydziału.

(zakres czynności z 25 maja 1985r. podpisany przez powoda – w aktach osobowych)

Pracę brakarza (ślusarza) rozdzielcy ubezpieczony wykonywał do 17 maja 1989r., natomiast od 18 maja 1989r. – po ukończeniu kursu spawania – podjął on pracę bezpośrednio przy spawaniu, co potwierdza wystawione mu świadectwo pracy z dnia 31 lipca 1991r. oraz zeznania świadków L. K. i K. P. (e-protokół rozprawy k.43; skrócony protokół rozprawy k.38 – 41 a.s.).

Sąd Okręgowy – dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez dyrektywy interpretacyjne wskazane w art.233 § 1 K.p.c. – nie dał wiary twierdzeniom powoda, iż w okresie od 1 sierpnia 1976r. do 17 maja 1989r. wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace spawalnicze. Twierdzenie to pozostawało bowiem w wyraźnej sprzeczności z pozostałymi dowodami, w tym także z dowodem z przesłuchania stron. Brak wiarygodności tego twierdzenia (na którym ubezpieczony opierał swoje odwołanie) wynikał także z wewnętrznych sprzeczności w prezentowanym przez ubezpieczonego stanowisku oraz istotnej modyfikacji stanowiska powoda w toku procesu.

W czasie informacyjnego wysłuchania powód podał, iż w powyższym okresie spawał bez uprawnień i nie pracował ani jako brakarz, ani jako brakarz rozdzielca. Twierdził też, że nic nie mówi mu stanowisko brakarz – rozdzielca oraz że na żadnej z hal nie pracowały osoby na stanowiskach brakarza rozdzielcy i ślusarza rozdzielcy. Na stanowisku rozdzielcy miał pracować jedynie J. G..

W czasie przeprowadzenia dowodu z przesłuchania powoda, twierdził on jednak że był rozdzielcą (ale sporadycznie) i pobierał materiał z magazynu i przekazywał go tokarzom (rozwoził do nich odlewy żeliwne). Ostatecznie twierdził on, że w 1976r. spawał już 4 godziny dziennie (bez uprawnień spawalniczych), a w pozostałe godziny pracował jako rozdzielca i tak było przez cały okres jego zatrudnienia w (...) w S. aż do zdobycia w maju 1989r. uprawnień spawalniczych.

Zatem już z samych zeznań ubezpieczonego, które przedstawił on w czasie przeprowadzenia dowodu z przesłuchania stron, wynikało ostatecznie, iż okres jego zatrudnienia od 1 sierpnia 1976r. do 17 maja 1989r. nie może być kwalifikowany jako praca w szczególnych warunkach.

Zgodnie bowiem z § 2 ust.1 rozporządzenia z 7 lutego 1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Powód nie przedstawił wiarygodnych dowodów na to, iż w spornym okresie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace wskazane w wykazie A, dziale XIV, poz.12. Nawet przy założeniu czysto hipotetycznym, iż powód wykonywał te prace od 1 sierpnia 1976r. (i to bez uprawnień) w wymiarze 4 godzin dziennie (czego nie potwierdziły zebrane dowody), nie była to praca wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy (skoro pozostała część dobowego, normatywnego czasu pracy pracował on jako rozdzielca).

Powyższe ustalenia i argumenty natury prawnej uzasadniały zatem oddalenie odwołania zgodnie z art.477¹⁴ § 1 K.p.c. i powoływanymi wyżej przepisami prawa materialnego.

SSO Janusz Madej